

Assaig de conte oriental

El professor i escriptor Júlio César de Melo e Sousa (1895-1974) demana complicitat al lector en aquest *L'home que calculava*, que redacta amb un estil orientalitzat que recorda el clàssic *Les mil i una nits*—sense que d'això se'n dedueixi crítica negativa—i que signa amb el pseudònim de Malba Tahan.

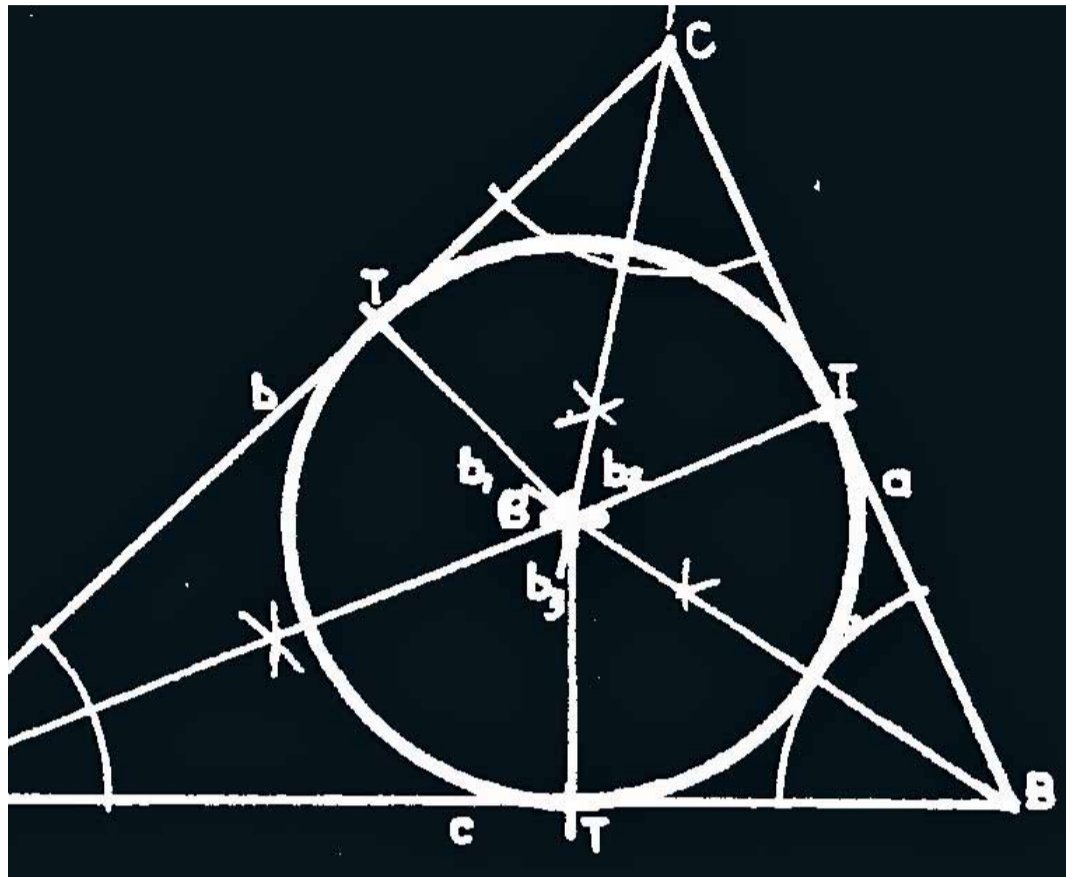
No n'explica mil, d'històries, però les que formen part de l'obra les afaïçona amb el recurs a una tècnica d'eficàcia indiscutible: la trobada fortuïta de dos homes altera de manera imprevista les vides de tots dos i l'evolució de la seva història comuna fa de niu a tot d'episodis consecutius que són, en realitat, l'essència d'allò que vol exposar l'autor.

L'excusa argumental és senzilla: el narrador fictici coneix el jove Beremiz Samir, que té una ment prodigiosa per a tot el que té a veure amb el càlcul. Aquesta facultat actua a benefici de tots dos quan, cas rere cas, es veu sotmesa a proves de què en surt sense màcules i amb honor, reconeixements i recompenses.

L'home que calculava, no és víctima d'aquesta simplicitat aparent: la trama principal és, només, el camí pel qual transiten les idees que vol transmetre l'autor.

D'una banda, hi ha la voluntat pedagògica, que queda clara en la reivindicació permanent de les matemàtiques i de les bondats que provenen del coneixement i que és una de les característiques permanents en l'obra de l'autor brasiler. Aquesta novel·la apareix com a precedent necessari d'obres posteriors com ara *El món de Sofia*, amb què Jostein Gaarder va esforçar-se a reivindicar els aspectes més fàcilment comprensibles de la filosofia.

De l'altra, hi ha en *L'home que calculava* una apologia subjacent de la vàlua del diàleg, de la necessitat de la convivència, de la

Les matemàtiques són el tema de fons del llibre de Malba Tahan ARXIU

voluntat d'entendre's amb les paraules—amb els números, en aquest cas—en contraposició a la solució dels problemes a què s'arriba a través de la violència.

La dolçor, la bonhomia, la cordialitat de les idees que transmet l'autor, apassionat pel món islàmic, mantenen una relació directa amb una narració pausada—però gens avorrida—que flueix amb placidesa davant els ulls del lector. Les frases s'enllacen sense solució de continuïtat i fan conviure els elements fonamentals i els ornamentals sense que aquests es percebin com una nosa. És

sorprenent, de fet, l'aparença d'innocència extrema amb què el relat enarbora els mots: és, aquesta, la claredat expositiva que només està a l'abast d'aquells que saben què volen dir, que saben com dir-ho i que, per tant, poden estalviar-se tots i cadascun dels artificis que empren els venedors de fum imprès.

Els enigmes que planteja—i que respon i que desglossa en un apèndix—són d'aquells que fan aturar la lectura i que demanen que se'ls dediqui uns minuts. És a dir, una manera com una altre de promoure el raciocini en detriment de l'animalitat. *

L'HOME QUE CALCULAVA
Malba Tahan

Traducció:
Mia Tarradas
Editorial: La Magrana
(Barcelona, 2012)
Pàgines: 244
Preu: 22

Islamista

L'autor és capaç d'inserir sense estridències les imatges amb què la ment occidental configura els paisatges i l'estètica d'un món que fascina el foraster.

NARRATIVA FERRAN AISA

Banderes inconformistes per enlairar

Xavier Díez (Barcelona, 1965) és historiador, assagista i poeta. Viu a Girona des de fa uns quants anys, on treballa de professor, feina que compagina amb la seva classe setmanal a la Universitat Ramon Llull. Ha publicat tres treballs com a assagista d'estudis d'aspectes de la cultura llibertària com són la sexualitat, l'individualisme i la violència. És coautor de l'assaig *La gran desil·lusió. La transició als Països Catalans*. També ha publicat un total de tres volums de poemes.

La faceta de narrador de Díez ja la coneixíem a través de la seva novel·la *Geníssers*. Ara presenta quinze relats sota el títol de *Banderes dels nostres tiets*, on d'una manera planera descriu diverses històries de perso-

natges marcats, gairebé tots, per un mateix estigma heterogeni de comportament.

Malgrat que el títol pugui despistar el lector, perquè de cop i volta ens fa pensar en el títol de la pel·lícula de Clint Eastwood, els relats són a les antípodes de l'exaltació de patriotisme que tenia aquell film. La influència de Díez cal buscar-la més aviat en narradors europeus com ara Pavese i Camus, els quals, a través de la narració, exposen un pensament moral o ètic. O potser mostren el desassossec dels temps de crisi.

BANDERES DELS NOSTRES TIETS
Xavier Díez

Editorial: El Cep i la Nansa (Vilanova i la Geltrú, 2012)
Pàgines: 144
Preu: 16 euros

Les quinze històries que formen *Banderes dels nostres tiets* són un cant a la dignitat del fracàs a través de personatges com ara un corredor de motos, un futbolista de segona divisió, un advocat que condueix camions per Alaska o un editor fracassat. Són personatges que viuen immersos dins d'un laberint esperant el fil d'Ariadna o són com Sísif, que puja sempre la pedra cap al cim. Traslueixen a través del sarcasme i la melangia, amb cullerades de poesia i d'absurd, la paradoxal història de l'home del nostre temps. *